

Handboek ISK

Juli 2022

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Intake	4
2. Les op de ISK	5
2.1 leerroutes	5
2.2 Onderwijs op maat	7
2.2.1 Nederlands	7
2.2.2 Overige vakken	8
2.2.3 Traject analfabeten/laagopgeleiden	9
2.3 Buitenschoolse activiteiten	9
3. Uitstroom	11
3.1 Uitstroom Voortgezet Onderwijs Onderbouw	11
3.2 Uitstroom Voortgezet Onderwijs bovenbouw	12
3.3 Uitstroom en doorstroom analfabeten/laaggeletterden	12
3.4 Uitstroom MBO	12
4. Begeleiding	14
4.1 contact met de ouders	14
4.2 Toetsing	14
4.3 Zorg	14
5. Bijlagen	16
Bijlage 1: Inschrijfformulier	16
Bijlage 2: Trajectplan ISK	18
Bijlage 3: Lessentabel	25
Bijlage 4: Format lesbrief NT2 én Praktijk: Zorg en Welzijn	26
Bijlage 5: Format lesbrief NT2 én Praktijk: Techniek	38
Bijlage 6: Streefdoelen NT2	52
Bijlage 7: Referentiekader ERK – Meijerink	53
Bijlage 8: Inlichtingenformulier ISK-OKR	54
Bijlage 9: Staatsexamens ISK: algemene informatie en procedures	57
Bijlage 10: Afspraken MBO Rijnland	61
Bijlage 11: Formulier ontwikkelperspectief	62

Inleiding

De ISK-afdeling van Scholengroep Carmelcollege Gouda is gehuisvest in een schoolgebouw aan de Aakwerf te Gouda. Voor de praktijkvakken wordt samengewerkt met de locatie AMXL. Beide locaties liggen op loop- en fietsafstand van elkaar.

De ISK-afdeling biedt onderwijs aan leerlingen van 12 – 18 jaar die nog maar kort in Nederland wonen en die het Nederlands nog niet genoeg beheersen om de lessen in het reguliere onderwijs te volgen. Het Carmelcollege Gouda is de enige scholengroep in de regio die een ISK-afdeling heeft voor neveninstromers. Deze jongeren komen als asielzoeker, gezinshereniger of om een andere reden. In de gemeente Gouda en omgeving is met andere scholen voor voortgezet onderwijs afgesproken dat de Scholengroep Carmelcollege Gouda dit onderwijs verzorgt.

Het programma is erop gericht om elke leerling zo snel mogelijk te laten doorstromen naar passend Nederlands onderwijs. Dat kan havo, vwo, vmbo, mbo, praktijkonderwijs of leerwerktrajecten zijn, op verschillende niveaus en in diverse leerjaren. Er wordt, waar mogelijk, gebruik gemaakt van de voorzieningen van de locatie AMXL.

Daarnaast is het voor ons belangrijk dat de leerlingen vaardigheden, kennis en inzichten opdoen die onmisbaar zijn om goed te functioneren in een vervolgopleiding en in de Nederlandse maatschappij.

Invloed van het Carmelcollege

Het Carmelcollege heeft voor haar scholen richtlijnen opgesteld voor de waarden die voor het onderwijs aan de Carmelscholen gelden. Uiteraard sluiten wij ons er van harte bij aan.

Missie en waarden

Stichting Carmelcollege stelt de zorg voor de mens centraal. Niet alleen bij haar primaire taak: het aanbieden van bijzonder voortgezet onderwijs, maar ook bij het scheppen van noodzakelijke randvoorwaarden voor dat onderwijs.

Deze zorg biedt ruimte voor en nodigt uit tot eigen inzet en verantwoordelijkheid van onderwijsdeelnemers, medewerkers, schoolleiders, bestuursleden en toezichthouders. Zo draagt de zorg voor de mens bij aan de grondslag van Stichting Carmelcollege, aan humanisering en ontwikkeling van individu en school.

Kernwaarden

Vanuit de missie “Elke mens, heel de mens, alle mensen” heeft Carmel de volgende kernwaarden geformuleerd:

- De scholen van Stichting Carmelcollege bieden kwalitatief hoogwaardig onderwijs in een veilige en tegelijkertijd uitdagende leeromgeving voor alle leerlingen.
- Het onderwijs biedt leerlingen voldoende perspectief - mede door de aandacht voor zingevingsvraagstukken.
- De scholen van de Stichting geven individuele leerlingen de mogelijkheid om zeggenschap over en verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces te ontwikkelen.
- De Stichting biedt al haar medewerkers een aan hun professionaliteit appellerende, inspirerende leer- en werkomgeving die hun eigen ontwikkeling stimuleert in een werkklimaat van loyaliteit en vertrouwen.

De Stichting geeft individuele medewerkers, de scholen en het bestuursbureau binnen de noodzakelijke kaders maximale zeggenschap over en verantwoordelijkheid voor het eigen leer- en ontwikkelingsproces.

1. Intake

Het streven is om alle leerlingen die zich aanmelden te toetsen, voordat ze in een klas geplaatst worden. Soms wordt bij het intakegesprek al duidelijk in welke klas deze leerling plaats zou moeten nemen. De toetsing vindt dan achteraf plaats.

Tijdens het intakegesprek, dat door de teamleider met de ouders/verzorgers en leerling gevoerd wordt, moet duidelijk worden wat de onderwijsloopbaan van de leerling tot dan toe is. Er wordt een inschrijfformulier ingevuld (zie bijlage 1).

Voor de intake gebruiken we het intake instrument EOA van bureau ICE. Hoe werkt het Intake-instrument EOA?

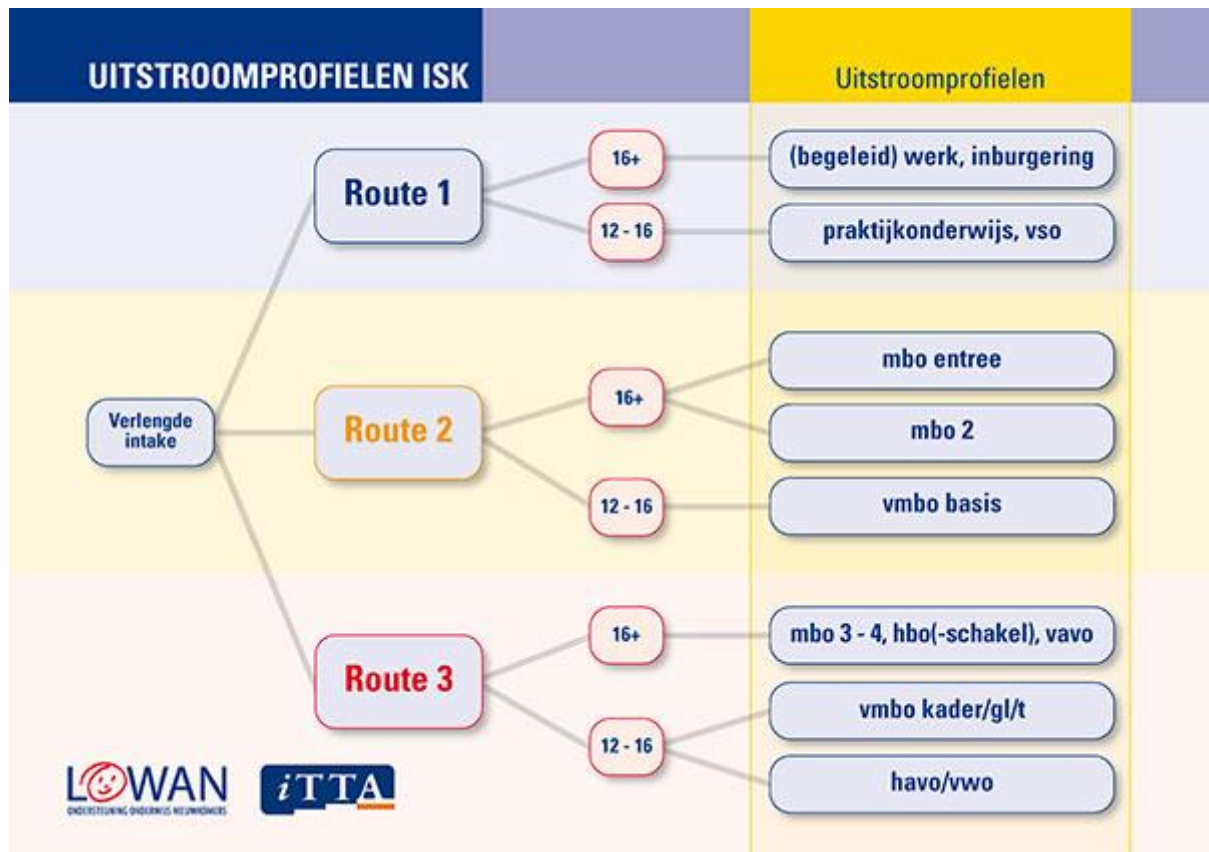
1. Om te beginnen wordt er een één-op-één-gesprek gevoerd met de leerling. Aan de hand van dit gesprek wordt het niveau van de luister- en gespreksvaardigheid van de leerling bepaald.
2. Als tweede stap wordt de toets 'Tempo Lezen' afgenomen. Deze toets meet hoe vloeiend een leerling leest en bepaalt welke Leerbaarheidstoets de leerling vervolgens gaat maken.
3. Is de leerling voldoende gealfabetiseerd dan volgt een leerbaarheidstest op de computer. Is de leerling niet voldoende gealfabetiseerd dan volgt een eenvoudige leerbaarheidstest op papier.
4. De Leerbaarheidstoets meet of de leerling in een snel of langzaam traject geplaatst moet worden.
5. Als de leerling al wat Nederlands beheerst worden TOA lees- en luistertoetsen afgenomen om het niveau van het Nederlands te testen. Dit zijn digitale testen.
6. Voor leerlingen die niet voldoende gealfabetiseerd zijn, maar wel al wat Nederlands beheersen worden de Alfa testen A, B of C afgenomen. Dit zijn papieren testen.
7. Het Intake-instrument EOA bevat een dossier waarin alle resultaten en advies voor plaatsing en het verwachte uitstroomniveau in vastgelegd worden.
8. Er wordt een begin gemaakt met het trajectplan van de leerling. De NAW gegevens worden in dit document gezet alsmede de uitslag van de intake toetsen.

Om een goed beeld te krijgen van een leerling en een goede voorspelling te kunnen doen van het verwachte eindniveau vindt deze uitgebreide intake plaats. Op grond van alle beschikbare gegevens en de eerste indruk die de mentor heeft van de leerling, vult de mentor binnen zes weken het formulier 'Trajectplan ISK' in (zie bijlage 2). Het uitstroomprofiel wordt vastgesteld, mede met de verwachte ISK-tijd. Tweemaal per jaar wordt er geëvalueerd op welk NT2-niveau de leerling zit (op basis van het ERK) en in welk tempo de leerling werkt. Eventueel wordt het uitstroomprofiel bijgesteld, dan wel verder gespecificeerd. Ook wordt er vastgelegd wat de aandachtspunten zijn: met welke onderdelen van de taal heeft de leerling moeite en heeft hij/zij extra ondersteuning nodig. Aandachtspunten op het gebied van gedrag en werkhouding worden hier ook opgeschreven. Aan de hand van het te verwachten traject kan de leerling direct gaan werken aan een voor hem of haar afgestemd programma.

2. Les op de ISK

2.1 leerroutes

Er zijn verschillende programma's waar de leerling in terecht kan komen, leerroutes genoemd. Het ITTA/LOWAN heeft standaarden geformuleerd die richting geven aan het onderwijsaanbod aan nieuwkomers. Ze hebben uitstroomprofielen vastgesteld en daarbij aangegeven wat er nodig is om het gewenste eindniveau te behalen.

Op onderstaande website kun je per route een onderwijsprogramma, didactische aanpak, voorbeelden en de streefdoelen vinden:

<https://www.lowan.nl/voortgezet-onderwijs/onderwijs/leerlijnen/>

Hiernaast hebben wij zelf op de ISK een Flowchart gemaakt die we gebruiken als hulp om leerlingen nog specifieker op de goede plek in de goede route te kunnen plaatsen. Dit gebeurt bij de intake, maar ook aan het einde van ieder schooljaar en in sommige gevallen ook tijdens het schooljaar. Afhankelijk van begin- en uitstroomniveau wordt de leerling geplaatst in een klas en doorloopt hij een traject van 1 tot 3 jaar ISK, wat uitmondt in passend vervolgonderwijs. De mogelijke routes zijn schematisch weergegeven op de volgende bladzijde.

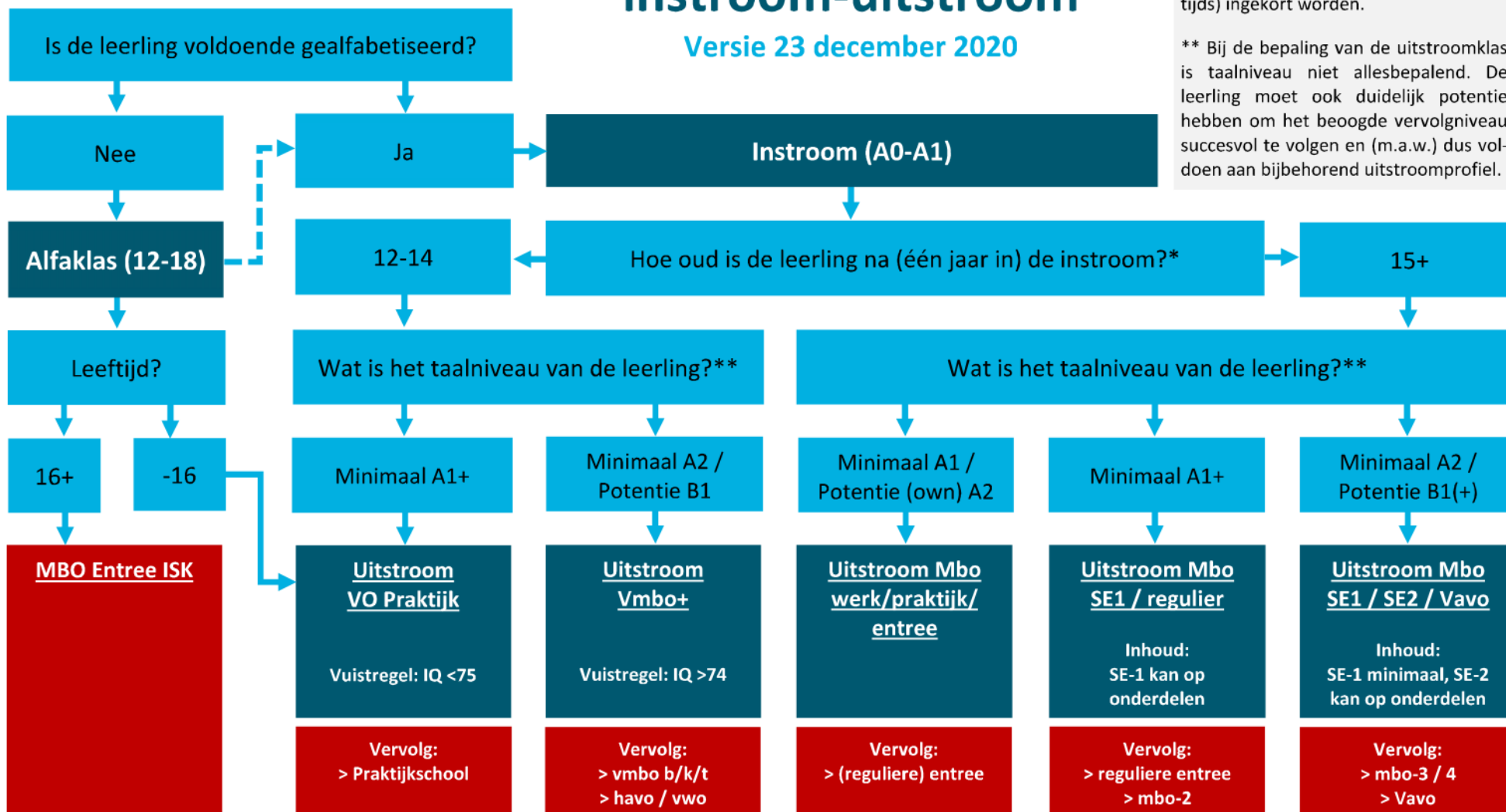
Flowchart ISK instroom-uitstroom

Versie 23 december 2020

Deze flowchart is een instrument,
de praktijk is altijd maatwerk.

* Op basis van niveau en/of potentie kan de instroom overgeslagen of (tussentijds) ingekort worden.

** Bij de bepaling van de uitstroomklas is taalniveau niet allesbepalend. De leerling moet ook duidelijk potentie hebben om het beoogde vervolgniveau succesvol te volgen en (m.a.w.) dus voldoen aan bijbehorend uitstroomprofiel.

2.2. Onderwijs op maat

Specifieker betekent dit dat de leerling onderwijs op maat krijgt. In leerjaar 1 ISK staat het leren van Nederlands en daarnaast ook rekenonderwijs centraal. In leerjaar twee wordt ook aandacht besteed aan oriëntatie en voorbereiding op het vervolgonderwijs en komt het vak Engels erbij. Afhankelijk van het uitstroomniveau wordt er meer aandacht besteed aan de beroepspraktijk dan wel aan de AVO-vakken. Zie de lessentabel in bijlage 3.

2.2.1 Nederlands

De focus in alle groepen ligt op het leren van de Nederlandse taal. Binnen de vakken die in de klas worden aangeboden werken de leerlingen op hun eigen niveau. Sommige vakken en/of opdrachten worden bewust klassikaal of in groepen gedaan, andere vakken zelfstandig op eigen niveau.

Elke type groep heeft een eigen 'bodymethode NT2':

- Analfabeten: Diglin+, eenmaal op niveau Alfa C starten met TaalCompleet A1
- Instroomgroep: Ijsbreker/Zebra+
- Uitstroom VO Praktijk: TaalCompleet A1-A2
- Uitstroom vmbo: TaalCompleet en Nieuw Nederlands (vo-methode)
- Uitstroom mbo werk/praktijk/entreeNT2: TaalCompleet A1-A2
- Uitstroom mbo regulier entree/ 2 SE1: Ijsbreker deel 3
- Uitstroom mbo 2/3/4/Vavo: Ijsbreker (daarna Code Plus)

Alle deelvaardigheden komen in deze methoden aan bod. Daarnaast wordt er specifiek met alle deelvaardigheden extra geoefend. We gebruiken verschillende methodes. Afhankelijk van het niveau en tempo van de leerling werken ze op hun eigen niveau met de volgende methodes:

- *Schrijfvaardigheid:*
Schrijven in Nederland à Ster in Schrijven à OpSchrift (onderbouw), Schrijfvaardig (bovenbouw), à oefenen staatsexamens (bovenbouw). Daarnaast schrijfflessen uit de bodymethodes en eigen opdrachten.
- *Leesvaardigheid:*
Voor de analfabeten: Ster in Lezen.
Voor de instroomgroepen: Beter Lezen deel 1 en 2 à Samen Lezen à Verder Lezen.
Voor de overige groepen: Nieuwsbegrip op eigen niveau, de wekelijkse Basic-krant en de bijbehorende maandkrant.
'Lezen las gelezen' is voor de mbo (midden)hoog uitstroom.
In alle klassen wordt ook zelfstandig gelezen uit (bibliotheek)boeken.
- *Grammatica:*
Basisgrammatica, Klare Taal en Talent vmbo-bk (vo-methode)
- *Woordenschat:* 'taalplek', oefenen.nl (taalklas, station Nederlands etc) en 'Je kan me wat' gebruiken we op de computer. Alfaflex voor de analfabeten, de methode nieuwsbegrip wordt ook gebruikt voor woordenschat. Daarnaast hebben we in de instroomgroepen Stenvert en in de uitstroomgroepen het Posterproject.
- *Luisteren en spreken:* docenten kunnen voor hun lessen, naast de spreek- en luisteroefeningen uit de bodymethodes, o.a. putten uit:
Spreektaal 1 (A0-A1), 2 (A2) en 3 (A2-B1) (methode voor de instroomgroepen en alfagroepen), Anders nog iets (muziek), De Liedjestuin (muziek), ABC doe je mee (muziek), jeugdjournaal, Luisteren op B2, SpreekActief, Taalriedels, Uitspraaktrainer (docentenboek), Leren spreken (docentenboek), Spreken op B2, De Opmaat, De Sprong en Van Start!.

2.2.2 Overige vakken

Praktijkvakken

Naast Nederlands krijgen alle leerlingen ook sport. Daarnaast worden de praktijkvakken Techniek, Zorg & Welzijn en CKV ingezet om praktische vaardigheden te leren, zodat de leerlingen zich ook op andere terreinen kunnen ontwikkelen. Deze vakken worden ook ingezet om via de praktijk beter Nederlands te leren en om leerlingen zich alvast te laten oriënteren op de verschillende werkrichtingen. Bij de lessen Techniek en Zorg & Welzijn wordt de vakdocent ondersteunt door de NT2-docent. Zie meer uitleg over de inzet van NT2 in de praktijkvakken in **2.2.3.** en **2.2.4.**

Rekenen/wiskunde

Leerlingen die nieuw binnenkomen krijgen een rekentoets: de taallose rekentoets van bureau ICE of de boektoets van Deviant (oranje boek). Eventueel wordt er doorgetoetst. Elke leerling krijgt vervolgens rekenen/wiskunde op eigen niveau. Als hoofdmethode wordt de rekenmethode 'Deviant' gebruikt. Ook wordt er gebruik gemaakt van studiemeter en voor sommige leerlingen worden vmbo/havo/vwo-wiskundeboeken ingezet. Voor leerlingen die nog geen of te weinig rekenonderwijs hebben gehad wordt Wereld in Getallen groep 3 en/of 4 ingezet.

Engels

In de uitstroomgroepen krijgen de leerlingen het vak Engels uit de methode New Headway. Afhankelijk van het begin- en uitstroomniveau wordt het geschikte boek en tempo bepaald.

Maatschappijleer

In het eerste jaar wordt vooral de focus gelegd op thema's als: wie ben ik/wat vind ik/mijn plek in de klas, in Nederland, in de wereld. Ook zaken als seksualiteit en normen, waarden en gebruiken in Nederland komen aan bod. Naarmate de leerlingen beter Nederlands kunnen, wordt dit vak ook gecombineerd met allerlei zaken uit het nieuws en breder getrokken naar lessen mens, maatschappij en politiek. In de uitstroomgroepen VO wordt gebruik gemaakt van de VO-methode Plein M.

Project Seksuele voorlichting

Op de ISK wordt aan de uitstroomklassen seksuele voorlichting gegeven. Deze voorlichting wordt gegeven door de GGD. De klassen krijgen een blokkur seksuele voorlichting per schooljaar. De onderwerpen die aangesneden worden zijn:

- Het biologische verschil tussen man en vrouw
- Voorbehoedsmiddelen
- Wat is een zwangerschap?
- Wat moet ik doen als ik (of mijn vriendin) onverwachts zwanger wordt?
- Grenzen en wensen aangeven en accepteren

De mentor is aanwezig bij deze lessen voor het veilige lesklimaat en om extra taalondersteuning te geven. Tevens krijgt de mentor van GGD extra handvatten om de dialoog met de leerlingen gaande te houden op een later moment.

Project Zwemredzaamheid

In samenwerking met de gemeente Gouda en Sport.Gouda heeft ISK Gouda het project zwemredzaamheid. Dit project bestaat uit 4 lesblokken van 8 weken, waarin steeds een andere groep leerlingen zwemles krijgt. Het doel is zwemredzaamheid waarbij de leerling in 8 weken watervrij wordt en niet in paniek raakt als hij in het water valt. De meer vaardige zwemmers oefenen met verschillende soorten kleding zwemmen en reddend zwemmen. Diplomazwemmen hoort hier niet bij. De zwemlessen zijn gescheiden in jongens- en meisjesgroepen. De lessen zijn in het Groenhovenbad in Gouda, onder begeleiding en verantwoording van zweminstructeurs van Sport.Gouda. De leerlingen gaan zelf naar het zwembad toe, onder toezicht van ISK-docenten. De

docenten gaan niet mee het water in, ook niet tijdens de laatste les. Ze houden te allen tijden overzicht over het grote geheel. De leerlingen zorgen zelf voor zwemkleding. Tot eind schooljaar 2021-2022 was dit project ook in samenwerking met mboRijnland, waarbij studenten van de opleiding Sport en Bewegen in hun opleiding ter ondersteuning tijdens de zwemlessen aanwezig waren en begeleid werden door de zweminstructeurs. Het doel is om in schooljaar 2022-2023 een nieuwe samenwerking te vinden met andere opleidingen. Dit is nog in ontwikkeling.

2.2.3 Traject analfabeten/laagopgeleiden

In juni 2015 is binnen de ISK besloten om een traject te starten om een toenemende groep laagopgeleide ISK-leerlingen beter te kunnen schakelen naar regulier onderwijs. Het belangrijkste knelpunt dat steeds weer naar voren komt, is de combinatie van zowel achterstand in taalvaardigheden als in praktische en schoolse vaardigheden.

Vanaf schooljaar 2016/2017 is een andere leerroute bedacht om beter aan te sluiten bij wat deze groep leerlingen nodig heeft. Scoort een leerling aan de hand van de intake onvoldoende gealfabetiseerd, dat geldt deze aparte route, waarbij de leerling in de zogeheten Alfaklas wordt geplaatst. Het streven is dat de leerling in 2 jaar het alfabetiseringstraject heeft afgerond, echter, bij grote achterstand en hiaten kan dit langer duren. Naast het NT2 alfabetiseringsonderwijs volgt de leerling extra praktisch onderwijs. In onze groepen zijn dat Techniek en Zorg & Welzijn. In de lessentabel is een verhoging van de uren van praktijklessen opgenomen. De NT2-docent is vooral verantwoordelijk voor de talige invulling van deze lessen, en zorgt ook voor de lesbrieven.

2.2.4 Praktijkvakken

Naast de Alfagroepen volgen ook de mbo-uitstroomgroepen en VO-groepen praktijklessen Techniek en Zorg en Welzijn. Tijdens de praktijklessen wordt gewerkt met lesbrieven (zie bijlage 4 en 5 voor voorbeelden hiervan). In deze lesbrieven is ruime aandacht voor het toepassen van taal tijdens de lessen. De lesbrieven hebben een vast format: taal in de lesbrieven (woordenschat, werkwoorden en zinnen), leerdoelen van deze opdracht, de opdracht zelf (beschrijving aan de hand van een stappenplan met foto's) en reflectie/terugkijken op de uitvoering en wat kan de volgende keer beter/anders. Er zijn lesbrieven met aanvullende taalgerichte verwerkingsopdrachten, die ofwel tijdens de praktijkles, ofwel later tijdens de NT2-les worden gemaakt.

Vooraf aan de praktijkles wordt in de NT2-les de lesbrieven doorgenomen, waarbij de nadruk ligt op taal in de opdracht. De leerlingen kennen voor aanvang van de praktijkles de opdracht al en zijn meer bekend met de woorden. In de praktijkles is tijd en aandacht voor de uitvoering zelf. De reflectie vindt zoveel mogelijk plaats tijdens de praktijkles zelf en anders daarna in de NT2-les. Tot slot wordt van elke les de woordenschat getoetst.

Bij de start van het schooljaar wordt een jaarplanning voor Techniek en Zorg en Welzijn ingevuld, met opdrachten voor het hele jaar. De opdrachten voor Zorg en Welzijn is een afwisseling van kook- en zorglessen, met een meerderheid voor kooklessen. De meeste kooklessen worden 2x achter elkaar uitgevoerd, waarbij de 2^e les een beoordelingsles is. Criteria voor de beoordeling zijn de specifieke vaardigheden uit de opdracht en de benoemde reflectiepunten.

De opdrachten van techniek starten met een vaardigheidencircuit, daarna volgt de opdracht. Het gemaakte werkstuk wordt beoordeeld op de toegepaste vaardigheden, door de vakdocent en de NT2-docent, in samenspraak met de leerling. Hier wordt ook de reflectie-vaardigheid van de leerling in meegenomen.

Buitenschoolse activiteiten

De ISK wil leerlingen zoveel mogelijk met de Nederlandse samenleving in contact brengen. Daartoe worden ook buitenschoolse activiteiten georganiseerd. Mogelijkheden hiervoor zijn:

- Leerlingen kunnen lid worden van de bibliotheek, waar goed contact mee is. Regelmatig gaat een klas naar de bibliotheek om daar boeken uit te zoeken. Die boeken worden individueel gelezen en voor de klas gepresenteerd.
- Eens per jaar wordt in het Filmhuis speciaal voor de ISK een film gedraaid waar leerlingen uit zichzelf niet zo snel naar toe zouden gaan. Bijvoorbeeld Oorlogswinter, de nieuwe Wildernis, Intouchables. Deze films worden op school in speciale lessen voor- en nabesproken.
- Groepsgebonden uitjes gaan vaak naar andere steden, bijvoorbeeld een bezoek aan diergaarde Blijdorp, Madurodam, het Archeon, Amsterdam, bezoek pretpark. Deze uitjes hebben de ene keer een meer recreatief, de andere keer een meer educatief karakter.
- Eens per jaar wordt er een ijsbaan op de Markt in Gouda aangelegd. Daar gaan we met de hele ISK naartoe.
- De MBO-uitstroomgroepen gaan naar de Tweede Kamer in Den Haag.
- De MBO-uitstroomgroepen nemen deel aan LOB-activiteiten buiten school, hieronder vallen bijvoorbeeld deelnemen aan Go4It en bezoek beroepenmarkt in Rotterdam of Utrecht. Ook een opleiding zoals het SVO in Rotterdam valt hieronder.
- Wanneer mogelijk wordt er een schoolreis georganiseerd, waarbij de leerlingen elders overnachten.
- Daarnaast zijn er natuurlijk veel mogelijkheden die zich aandienen om de school uit te gaan. Als de Reeuwijkse plassen dicht liggen, gaan we het ijs op. Met een tijdlang mooi weer organiseren we een fietstocht met een picknick, waarbij leerlingen iets maken wat in land van herkomst veel gegeten wordt. Ook een festival in Gouda of een naburige gemeente geeft mogelijkheden.

NB: Hierbij moet worden opgemerkt dat excursies in tijden van Corona moeilijk te realiseren zijn.

3. Uitstroom

3.1 Uitstroom Voortgezet Onderwijs Onderbouw

Het schakelproces begint al bij de intake: wat is het verwachte uitstroomprofiel? Tijdens de gehele ISK-tijd wordt in de gaten gehouden of de leerling op de goede weg zit en of het uitstroomprofiel misschien moet worden aangepast. In het laatste jaar wordt het uitstroomprofiel verder gespecificeerd: gaat een leerling naar de eerste of tweede klas, en wordt dit praktijkonderwijs, vmbo-basis, -kader, -theorie of havo/vwo? Naar aanleiding van de leeftijd van de leerling, schoolresultaten, leertempo, inzet en motivatie wordt gekeken welk niveau het beste bij de leerling past. Als extra ondersteuning bij deze keuze wordt de TOA lees- en luistertoets van bureau ICE afgenomen. Het LOWAN heeft streefdoelen NT2 per richting opgesteld die behaald moeten worden om geschakeld te kunnen worden; zie bijlage 6. In bijlage 7 staat een vergelijking tussen het ERK-referentiekader (niveau A0-C2) en niveaus van Meijerink (1F-5F).

Het schakelproces ziet er als volgt uit:

- Voor de herfstvakantie: alle leerlingen van de twee vo-uitstroomgroepen worden besproken door de nt2-docenten van de leerlaag. Daarop worden de klassen opnieuw ingedeeld.
- Half november: TOA luisteren en lezen.
- December: 1^e rapportgesprek, verwachte uitstroom wordt met ouders besproken.
- Nov-jan: aanmelden en kijken bij open dagen voor **ProO**. Ouders hierin goed meenemen.
- Nov-maart: aanmelden en kijken bij open dagen voor **overige VO**. Ouders hierin goed meenemen.
- Aanmelding vóór 1 feb: leerlingen met een lwoo- of pro-beschikking.
Aanmelding vóór 15 maart: leerlingen zonder beschikking.
Het aanmeldformulier wordt opgestuurd inclusief relevante toelatingsgegevens (trajectplan, laatste rapport, kopie ID en IQ-toets. Het inlichtingen formulier OKR-ISK wordt later opgestuurd).
- Na de aanmelding neemt de mentor contact op met de schakelschool om een afspraak te maken voor de warme overdracht. Deze warme overdracht kan het beste worden gedaan als de laatste toetsgegevens bekend zijn. Het is echter wel belangrijk alvast contact op te nemen.
- Eind maart: (voor 2^e rapport) TOA luisteren en lezen.
- Eind maart: rapportgesprek 2. Dit is ook het moment om de verdere schakeling met de ouders te bespreken. Ouders tekenen het inlichtingenformulier OKR-ISK (zie bijlage 8 voor dit formulier). In het verband met de privacywet is het belangrijk dat de mentor goed aan de ouders vertelt welke gegevens allemaal worden doorgestuurd naar de nieuwe school. Dit gesprek kan ook in januari plaatsvinden.
- Maart/april: de trajectplannen worden aangevuld en naar de schakelscholen gestuurd.
- Maart/april: warme overdrachten. Met de andere school wordt –conform de notitie van ISK-Samenwerkingsverband- afgesproken hoe de laatste ISK maanden het beste vorm gegeven kunnen worden. Zo kunnen leerlingen alvast werken uit de methodes die ze gebruiken in de klas waarnaar ze geschakeld worden of kunnen ze bijvoorbeeld een week meelopen.

3.2 Uitstroom Voortgezet Onderwijs bovenbouw

Als binnen de eerste drie maanden van haar/zijn start op de ISK blijkt dat een leerling van de instroomgroep 15 jaar en ouder de capaciteiten heeft om versneld geschakeld te worden naar het reguliere onderwijs, neemt de desbetreffende docent bij de leerling de TOA-toetsen Lezen en Luisteren af. Indien de uitslag op beide onderdelen A2 laat zien, neemt de docent contact op met desbetreffende teamleider (havo of vwo) van het Antoniuscollege Gouda (ACG), onderdeel van het Carmelcollege waartoe ook de ISK behoort.

Vervolgens neemt de teamleider van het Antoniuscollege de leerling eveneens een aantal testen af (betreffende de vakken wiskunde/Engels; beide vakken moeten al op niveau zijn). Mocht blijken dat de leerling inderdaad over voldoende capaciteiten beschikt om de overstap te maken, zijn er twee mogelijkheden:

- De leerling volgt alle lessen op ACG.
- De leerling volgt lessen behorende bij het profiel van zijn/haar keuze, maar blijft v.w.b. het Nederlands lessen volgen op ISK Meander.

Voor beide situaties volgt een evaluatie in mei. De teamleider van het ACG bepaalt aan de hand van een nieuwe toets (Cito 3) en de in de voorgaande maanden behaalde resultaten of de overstap gerechtvaardigd was.

3.3 Uitstroom en doorstroom analfabeten/laaggeletterden

Voor de leerlingen in het Alfatraject is twee keer per jaar een toets-moment, in november en mei. In deze periodes wordt de zogeheten Alfa-toets afgenomen. De belangrijkste leidraad in het alfabetiseringstraject is de methode DigLin. Het Alfatraject heeft 3 niveaus, Alfa A (beginner), Alfa B (half gevorderd) en Alfa C (bijna gealfabetiseerd). Beheersing Alfa C staat gelijk aan begin A1.

De ontwikkeling kan 3 kanten opgaan:

- Ontwikkeling gaat moeizaam. Het lees- en schrijfproces gaat langzaam en de leerling laat weinig vordering zien. Hier is sprake van als een leerling na een jaar nog niet richting beheersing Alfa B is. Deze leerling heeft dus nog meer tijd nodig op de ISK alvorens hij of zij kan doorstromen.
- De ontwikkeling van het lees- en schrijfproces gaat goed en de leerling is 12 tot 15 jaar: Indien de leerling 12 tot 15 jaar is, genoeg vorderingen maakt, een gemotiveerde werkhouding heeft en genoeg praktische vaardigheden laat zien, dan volgt meestal uitstroom naar Praktijkonderwijs. Een enkele keer is er sprake van vmbo.

Voorwaarden:

- * beheersing Alfa C
- * begrijpt eenvoudige taal instructie en kan deze ook omzetten naar praktisch handelen.
- * kan zelfstandig werken en omgaan met uitgestelde aandacht.
- * heeft een ProO-beschikking/of kan naar het vmbo.

- De ontwikkeling van het lees- en schrijfproces gaat redelijk tot goed en de leerling is 15 jaar of ouder:
De leerling stroomt uit naar MBO-Entreeopleiding. De te nemen stappen worden beschreven in 3.4.

3.4 Uitstroom MBO [Onderstaande informatie is niet meer geheel up to date]

Ook de bovenbouwleerlingen worden gedurende hun gehele schooltijd gemonitord. In de tussenfase wordt bekeken of de leerling wel of niet voor staatsexamen NT2 zal opgaan. Het staatsexamen zal tijdens de schakelfase plaatsvinden.

Als de leerling in de schakelfase zit en het uitstroomprofiel vast staat, dan start er een aantal activiteiten dat erop gericht is dat de leerling komt tot een weloverwogen passende keuze voor een vervolgtraject. Het schakelproces ziet er als volgt uit:

- Mentor/leerling gesprek met de beroepskeuze/ beroepsmogelijkheden. Daarvoor gebruiken we de LOB-lessen. LOB staat voor Loopbaan Oriëntatie Begeleiding.
- Vanaf september maken de leerlingen een Intergrip account aan. Dit is een digitaal schakelportfolio. Via Intergrip hebben ROC's toegang tot deze portfolio's.
(www.intergrip.nl/portal-leerlingportal/)
- November: de leerlingen volgen verplichte oriëntatie activiteiten. Zo moeten ze verplicht naar een open dag van een ROC, naar een studiekeuzebeurs en eens in de tweejaar naar de beroepenmanifestatie Go4It!
- Kenbaar maken van de opendagen en meeloopdagen op het MBO. Met de opmerking dat tenminste 1 open dag van een MBO bezocht moet worden. De mentor gaat op een van die dagen mee.
- Voor de leerlingen, waarvan de verwachting is, dat zij een Niveau 3 of 4 opleiding in het MBO kunnen volgen, is er een speciaal traject. Dit traject is alleen gekoppeld aan de keuze voor het ROC mboRijnland (locaties Gouda, Leiden, Woerden, Zoetermeer) waarmee aparte afspraken zijn gemaakt. Deze leerlingen krijgen een zgn. Capaciteitentest, afgenomen door het MBO. De uitslag hiervan bepaalt mede of schakeling naar Niveau 3 of 4 mogelijk is. Leerlingen die voor een Capaciteitentest in aanmerking komen, dienen minimaal het Staatsexamen NT2 I te behalen + het onderdeel Lezen en één ander onderdeel van Staatsexamen NT2 II.
- Bij alle leerlingen, ongeacht het schakelniveau, die naar locaties van het mboRijnland geschakeld worden, wordt de Startmeter afgenomen door het MBO. Een instrument om vooral de motivatie van de leerling te peilen.
- Bespreking van de leerling met een vertegenwoordiger van de ontvangende MBO opleiding, waarbij bekeken wordt of de leerling beantwoordt aan de instroomeisen die horen bij een opleiding.
- Maart: schakelgesprekken met de leerling en de mentor.
- Maart: schakelgesprekken met de ouder en de leerling tijdens de rapportbespreking.
- 1 april: Deadline aanmelden MBO.
- Aanmelding van leerlingen, waarvan de verwachting is dat de overstap naar het MBO problemen op kan leveren, bij het een overstapcoach.
- Leerlingen die aantonen om op korte termijn te excelleren is er tevens een optie om te schakelen naar de VAVO of naar een universitair schakeljaar (aan de VU of Boswell-beta) Hiervoor nemen de respectievelijke instellingen aparte testen af.

NB. Uitgebreide informatie over het staatsexamen en de procedures op de ISK hieromtrent zijn te vinden in bijlage 9. In bijlage 10 staan de afspraken die gemaakt zijn met MBO Rijnland over hun ingangseisen.

4. Begeleiding

4.1 Contact met de ouders

De school is van mening dat de begeleiding van de leerling het beste gaat als de docenten en ouders goed samenwerken. Daarom zet de school in op goed oudercontact. Het eerste contact met de ouders vindt plaats in de eerste schoolweek bij het kennismakingsgesprek. De mentor maakt hier vooral kennis met de leerling en de ouders en laat de klas zien en vertelt iets over het rooster, benodigdheden voor school en de vakdocenten.

Tijdens de informatieavond, een aantal weken later, krijgen de ouders verdere informatie over de school, over hoe de ISK werkt, over het mentorschap, de rapporten en schoolregels. Het schoolsysteem en de doorstroom naar VO/MBO wordt uitgelegd. De vakanties en de werkweek komen ook aan bod.

Na deze eerste contacten ziet de mentor de ouders tijdens de drie rapportavonden. Het gesprek gaat over cijfers van de leerling, het gedrag van de leerling en de toekomst (schoolloopbaan). De docent heeft telefonisch contact met de ouders indien er iets dringends besproken moet worden of als er een vraag is. Indien nodig worden ouders gevraagd op school langs te komen. De ouder kan de mentor ook zelf bellen en is te allen tijde welkom op school om de leerling of de gang van zaken thuis te bespreken.

4.2 Toetsing

Om de vorderingen van de leerling goed te kunnen volgen en de leerling vervolgens het beste te kunnen begeleiden in zijn/haar leerproces, worden er verschillende toetsen afgenomen.

De leerlingen krijgen gedurende het gehele schooljaar voor de verschillende vakken toetsen die methodeafhankelijk zijn. De cijfers worden in SOMtoday gezet, het leerlingvolgsysteem van de school. Via het leerling- en ouderportaal op de website, kunnen ouders en leerlingen de cijfers inzien.

Naast deze toetsen wordt bij de leerlingen maximaal 2 maal per jaar methode onafhankelijke toetsen afgenomen. Deze toetsen meten het Nederlands niveau van het lezen, luisteren, spreken en schrijven. Het niveau wordt weergegeven in het ERK (A0 tot C1). We maken gebruik van de TOA toetsen van bureau ICE. De uitslag van de toetsen wordt met de leerlingen besproken en tijdens de rapportbespreking met de ouders.

Bij de analfabeten wordt 2 keer per jaar op individuele wijze een alfabetiseringstoets afgenomen, waarmee de vorderingen worden gemeten.

Bovengenoemde toetsen zijn belangrijk om de leerling goed te kunnen volgen in zijn leerproces. Daarnaast wordt ook gekeken naar zijn inzet, leertempo, prestaties in de klas en het huiswerk dat regelmatig wordt opgegeven.

4.3 Zorg

Interne zorg

De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de leerling, zijn/haar ouders en overige docenten. De mentor is verantwoordelijk om de leerling nauw te volgen in alle aspecten van zijn/haar ontwikkeling (o.a. het welbevinden, de leerresultaten en de absentie). Als er problemen zijn probeert de mentor eerst alles te doen wat in zijn vermogen ligt om samen met betrokkenen tot een oplossing te komen. Indien de mentor blijvende of ernstige zorgen heeft, kan hij/zij hulp vragen aan de zorgcoördinator.

De school beschikt intern over een zorgcoördinator:

- Als er leer- en/of gedragsproblemen worden signaleerd kan de mentor deze leerling bespreken in een overleg met de zorgcoördinator.

- Als er zich problemen voordoen in de primaire steungroep (thuisituatie: gezin/familie) dan kan rechtstreeks contact gezocht worden met de zorgcoördinator.

De volgende onderdelen worden meegenomen tijdens een bespreking van een leerling:

- Leerresultaten
- Werkhouding
- Gedrag in de klas
- Omgang met klasgenoten en docenten
- Bijzonderheden (thuisituatie / medicatie etc.)

Externe zorg

Daarnaast werkt ISK Gouda samen met verschillende externe organisaties:

1. Jeugd Ondersteuning op School (JOS)

Een keer per week is er een JOS-begeleider aanwezig bij op school. Deze medewerker voert individuele gesprekken met leerlingen. De mentor kan het advies geven aan een leerling en/of ouders om in gesprek te gaan met de JOS-begeleider. Aanmelding wordt gedaan door de zorgcoördinator in overleg met de leerling en de ouders. Bij leerlingen vanaf 16 jaar kan aanmelding plaatsvinden zonder toestemming van ouders. Dit is een laagdrempelige, preventieve vorm van hulpverlening die op school geboden wordt.

2. Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)

De GGD komt meerdere keren per jaar naar school toe voor een spreekuur. Leerlingen krijgen een standaard onderzoek (zoals een oogmeting en een gehoortest). Daarnaast kunnen leerlingen opgeroepen worden voor het spreekuur bij de schoolverpleegkundige. Onderwerpen die besproken kunnen worden tijdens het spreekuur: lichamelijke klachten, psychische klachten, verzuim.

3. Leerplicht

Het verzuim van een leerling wordt goed in de gaten gehouden op school. Elke leerling tot en met 16 jaar heeft schoolplicht. Als er sprake is van veel verzuim, worden hierover brieven gestuurd vanuit school naar ouders. Als dit te vaak gebeurt, worden ouders en de leerling uitgenodigd voor een gesprek met de Leerplichtambtenaar. Dit gesprek kan op school plaatsvinden, of op het gemeentehuis.

4. Samenwerkingsverband VO/VSO

In een samenwerkingsverband werken scholen samen met als doel het bieden van passend onderwijs. De scholen maken onderling afspraken over hoe de basis- en extra onderwijsondersteuning in de regio geregeld is. Deze afspraken staan in het ondersteuningsplan. Ieder kind met verschillende zorg- en onderwijsbehoeften moet een passende plek in het onderwijs kunnen krijgen. De zorgcoördinator heeft regelmatig overleg met de contactpersoon van het samenwerkingsverband, over leerlingen met specifieke zorg- en onderwijsbehoeften.

5. Overige hulpverlenende instanties

School heeft regelmatig contact met verschillende hulpverlenende instanties die betrokken zijn bij onze leerlingen. Enkele voorbeelden zijn: Jeugdbescherming, Sociaal Team en Vluchtelingenwerk. Het doel van dit contact is om de begeleiding tussen ouders, leerling, school en hulpverlening zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Indien nodig wordt de Tolkentelefoon ingeschakeld, als ouders of de leerling de Nederlandse taal onvoldoende beheersen.

Bijlage 1: Inschrijfformulier

■

Bijlage 2: Trajectplan ISK

ISK Gouda
Aakwerf 46
2804MX Gouda
0182-748313

Contactpersonen:
Dhr. A. Jansen / Mevr. H. van Puijenbroek
a.jansen@carmelcollegegouda.nl
h.vanpuijenbroek@carmelcollegegouda.nl

Trajectplan ISK Gouda

Gegevens leerling

Naam	
Achternaam	
Roepnaam	
Geboortedatum	
Geboorteland	
Nationaliteit	
Datum in Nederland	
Reden komst naar Nederland	

Schoolloopbaan

Instroomgegevens

Aantal jaren onderwijs in land van herkomst	
Start scholing in Nederland	
Start ISK Gouda	

Uitstroomperspectief

Datum	Vervolgschool / -richting	Uitstrooimoment
Toelichting:		
Toelichting:		
Toelichting:		
Toelichting:		
Toelichting:		

Cognitief functioneren

Intelligentie onderzoek	Datum onderzoek	Score

Intaketoetsen

Tempo woorden lezen					Tempo lezen tekst					Leerbaarheidstoets Alfa										Leerbaarheidstoets regulier									
0	10	43	62	80	0	20	84	115	140	0 1 2 3 4 5 6 7	12 13 14 15 16	18 19 20 21 22	0 1 2 3 4 5 6 7	11 12 13 14 15	16 17 18 19 20	21 22 23 24 25													
Niet	A	B	Voldoende		Niet	A	B	Voldoende		8 9 10 11	17	23 24 25	8 9 10		21 22 23 24 25														
.../ 80					.../140					Langz. traject			Gem. traject			Snel traject			Langz. traject			Gem. traject			Snel traject				
													.../25									.../25							
Conclusie: Niet gealfabetiseerd / Anders gealfabetiseerd / Gealfabetiseerd																													
Conclusie: Langzaam / Normaal / Snel leertraject																													

Voortgang Alfabetiseringstraject

Alfatoetsen (methodeonafhankelijke NT2-toetsen voor analfabeten)

Instaptoets Alfa

Lezen			Schrijven		
Datum	Score	Alfa-niveau	Datum	Score	Alfa-niveau

Voortgangstoets Alfa A

Lezen			Schrijven		
Datum	Score	Alfa-niveau	Datum	Score	Alfa-niveau

Voortgangstoets Alfa B

Lezen			Schrijven		
Datum	Score	Alfa-niveau	Datum	Score	Alfa-niveau

Niveautoets Alfa C / A1

Lezen			Schrijven		
Datum	Score	Alfa-niveau	Datum	Score	Alfa-niveau

Voortgang NT2-traject regulier

TOA NT2 (methodeonafhankelijke NT2-toetsen)

Lezen				Luisteren			
ERK-score	Ontw.score	Toetsversie	Datum	ERK-score	Ontw.score	Toetsversie	Datum

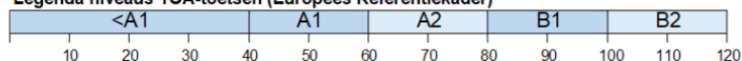
Spreken				Schrijven			
ERK-score	Ontw.score	Toetsversie	Datum	ERK-score	Ontw.score	Toetsversie	Datum

TOA Engels (methodeonafhankelijke Engelse toetsen)

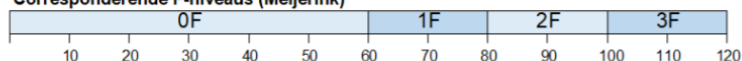
Lezen				Luisteren			
ERK-score	Ontw.score	Toetsversie**	Datum	ERK-score	Ontw.score	Toetsversie**	Datum

** Ook vermelden of de vragen in de TOA in het Engels of in het Nederlands zijn gesteld.

Legenda niveaus TOA-toetsen (Europees Referentiekader)

Corresponderende F-niveaus (Meijerink)

Rekenen

Boek	Laatst afgeronde hoofdstuk	Datum

	0F	Own 1F	1F	Own 2F	2F	Own 3F	3F
Datum							

Wiskunde

Methode							
Datum	Beheerste onderdelen						

Ruimte voor opmerkingen over specifieke vakgebieden

Aandachtspunten	Sterke punten

Observatie vaardigheden	Ingevuld door	Datum

Cognitieve vaardigheden

Deelaspect	Observatiepunt	+	+/-	-	?
Concentratie en aandacht	- Richt aandacht bij aanwijzingen	+	+/-	-	?
	- Houdt aandacht vast bij uitvoeren taak.	+	+/-	-	?
Geheugen	- Nieuwe kennis bekijft (na minimale herhaling)	+	+/-	-	?
	- Heeft een goed verbaal geheugen	+	+/-	-	?
	- Heeft een goed visueel geheugen	+	+/-	-	?
Zelfregulatie/plannen/monitoring	- Werkt doelgericht	+	+/-	-	?
	- Kan taak plannen en monitoren	+	+/-	-	?
	- Werkt netjes en nauwkeurig	+	+/-	-	?
	- Kan reflecteren op eigen leerproces	+	+/-	-	?
	- Reageert op en maakt gebruik van feedback	+	+/-	-	?
	- Controleert eigen werk	+	+/-	-	?
Toevoeging:					

Sociaal-emotionele vaardigheden

Deelaspect	Observatiepunt	+	+/-	-	?
Zelfvertrouwen	- Heeft zelfvertrouwen bij schooltaken en in lessituaties	+	+/-	-	?
	- Komt voor zichzelf op	+	+/-	-	?
Omgang	- Neemt initiatief tot contact met leeftijdgenoten	+	+/-	-	?
	- Kan goed samenwerken met docent en leerling	+	+/-	-	?
	- Is in staat om zich te uiten	+	+/-	-	?
	- Houdt zich aan de regels	+	+/-	-	?
	- Kan reflecteren op eigen gedrag	+	+/-	-	?
	- Kan omgaan met conflicten	+	+/-	-	?
Toevoeging:					

Werkhouding

Deelaspect	Observatiepunt	+	+/-	-	?
Zelfstandigheid	- Vraagt om hulp wanneer nodig	+	+/-	-	?
	- Kan met (minimale)instructie opdrachten uitvoeren	+	+/-	-	?
	- Kan oefeningen van het eenzelfde type zelfstandig maken	+	+/-	-	?
Motivatie	- Toont doorzettingsvermogen	+	+/-	-	?
	- Gaat graag naar school	+	+/-	-	?
	- Is alleen met reden afwezig	+	+/-	-	?
	- Is leergierig	+	+/-	-	?
	- Heeft een wens of doel voor de toekomst	+	+/-	-	?
Toevoeging:					

Schoolse vaardigheden

Deelaspect	Observatiepunt	+	+/-	-	?
Instructie	- Kan algemene instructie begrijpen	+	+/-	-	?
Leer/werktempo	- Kan lesstof verwerken binnen gestelde tijd	+	+/-	-	?
	- Doet nieuwe kennis op binnen tijd lesprogramma	+	+/-	-	?
Studievaardigheden	- Kan gebruik maken van hulpmiddelen (laptop, woordenboek)	+	+/-	-	?
	- Heeft een goede huiswerkhouding	+	+/-	-	?
	- Kan grafieken, schema's, tabellen en kaarten lezen	+	+/-	-	?
Toevoeging:					

Ondertekening

Datum	Handtekening ouder/verzorger	Handtekening mentor

Bijlage 3: Lessentabel

Lessentabel op basis van een 40-minutenrooster.

	Instroom	Alfa	Uitstroom PrO	Uitstroom Entree	Uitstroom MBO 1,2+ / STEX I	Uitstroom MBO (2/3/4 / STEX II	Uitstroom VO
NT2	27	23	23	23	23	25	19
Rek./Wisk.	4	4	4	4	4	5	4
LO/sport	2	4	4	4	2	2	2
Engels					2	3	3
PSO/LOB/Z&W		2	2	2	2		2
PSO/LOB/Techniek		2	2	2	2		2
Burgerschap/M&M	1	1	1	1	1	1	2
CKV	2						2
Mentoruur	1	1	1	1	1	1	1

Lesbrief ISK zorg & welzijn/koken

Aardbeiencakejes

Belangrijke woorden in deze lesbrief zijn:

Werkwoorden:

- verwarmen

roeren

- zeven

mengen

- smelten

breken

- scheppen

Weet je het nog? Als je hulp wilt of je hebt iets nodig van iemand, dan moet je dit vragen.

Dat doe je met **vraagzinnen**:

- Mag ik ....., alsjeblieft?
- Ik heb geen ..... ?
- Waar kan ik ..... vinden?

Als je iets niet begrijpt of weet, zeg je:

- Ik begrijp dit niet. Wat betekent ..... ?
- Wat moet ik hier doen?
- Wat wordt bedoeld met .... ?

Leer de werkwoorden, de vraagzinnen en de woordenlijst.

Woordenlijst Aardbeiencakejes

De boter

De chocolade (wit)

Zelfrijzend bakmeel

Het zout

De suiker

De muffinvorm

Au-bain-marie

De kom / de schaal

De garde

De spatel

Woordenlijst Aardbeiencakejes

Het schort

De handdoek

De theedoek

De vaatdoek

Het afwasteiltje

De afwasborstel

Het afwasmiddel

De oven

De prikker

De ovenwanten

Lesbrief Aardbeiencakejes

Vandaag ga je aardbeiencakejes maken!!!

In deze lesbrief oefen je:

- boter smelten (au-bain-marie)
- Oven aanzetten
- Gaarheid controleren

Vooraf in de klas:

- Woordenlijst leren
- Stappenplan lezen en bespreken
- Wat is au-bain-marie? Zie filmpje
- Oven aanzetten (herhaling vorige les)
- Persoonlijk lesdoel bedenken

Belangrijk om te weten:

Au-bain-marie = een manier om iets te laten smelten, zonder dat dit verbrandt

<https://www.ah.nl/allerhande/video/R-V1324695/boter-klaren>

Oven aanzetten

(Wat wil je in deze les leren? Kies 2 of meer doelen uit de doelen van deze les, na het stappenplan)

Mijn lesdoel is:

- _____
- _____
- _____
- _____

Vorbereiden

Vooraf handen wassen, schort om, lange haren in een staart. En leg een handdoek, theedoek en vaatdoek klaar.

Pak eerst alle ingrediënten en materialen voordat je begint.

Succes met bakken! En denk aan je persoonlijk leerdoel!

Ingrediënten

Voor 4 stuks per tweetal

• Zelfrijzend bakmeel	60 gram
• Suiker	50 gram
• Ei	1
• Vanillesuiker	½ zakje
• Witte chocolade (in kleine stukjes breken)	25 gram
• Boter	50 gram
• Aardbeien	Paar stukjes
• Zout	1 mespuntje

Materialen

• Muffinvormpjes (4x)	• Schort	• Vaatdoek
• Kookpan	• Houten lepel	• Afwasteiltje
• Steelpan	• De spatel	• Afwasborstel
• Kom/bekken 2x	• Ovenwanten	• Afwasmiddel
• Garde	• Handdoek	
• Bord	• Theedoek	

Stappenplan aardbeiencakejes

1 Verwarm de oven voor op 175 graden.
Zeef het zelfrijzend bakmeel boven een grote kom/ schaal

6 Roer het eimengsel snel door de droge ingrediënten tot een dik beslag met de spatel.

2 Vul de kookpan tot 1/3 met water. Zet de kookpan op het vuur. Zet de steelpan in de kookpan. Let op, de steelpan raakt het water NIET.

7 Schep in ieder muffinvormpje een kleine lepel van het beslag, zodat je een kleine bodem hebt.

Leg de aardbeien er vervolgens bovenop.

3 Doe de boter in de steelpan. Blijf roeren met de houten lepel tijdens het smelten van de boter.

8 Schep dan een grote lepel over het laagje fruit heen tot net onder de rand van de muffinvorm.

Zet de cakejes in de oven.

4 Meng in een grote kom het bakmeel met de suiker, witte chocoladestukjes, vanillesuiker en 1 mespuntje zout.

9 Prik na 20 minuten met een prikker in één van de cakejes.. Zo controleer je of de het gaar is. Plakt er geen beslag meer aan de prikker? Dan zijn ze gaar.

5 Roer in een andere kom het ei los met de garde en meng het met de gesmolten boter.

10 Haal de cakejes uit de oven. Laat ze afkoelen.

Eet smakelijk!

De doelen & vaardigheden van deze les:

Taaldoelen:

- Ik gebruik vraagzinnen als ik iets wil hebben of weten.
- Ik zeg **alsjeblieft** en **dank je wel**
- Als ik iets niet begrijp, dan zeg ik dat.
- Ik ken alle belangrijke woorden van deze lesbrief. Ik weet de betekenis en kan ze in een gesprek gebruiken.

Vaardigheden:

- Ik werk hygiënisch: was mijn handen, schort voor en maak alles na gebruik schoon.
- Ik werk zelfstandig: eerst zelf nadenken, dan pas vragen.
- Ik bereid de opdracht voor: lees de lesbrief vooraf door en zet eerst **alles** klaar voordat ik begin.
- Ik werk veilig: lange haren in een staart, draag dichte en lage schoenen en doe mijn lesbrief in de la.
- Ik kan samenwerken: ik luister naar de ander en help de ander als dat kan. Ook als ik de ander niet zo leuk vind.
- Ik laat mijn werkplaats schoon achter: alle spullen zijn schoon en droog en staan weer op de goede plek.

Wat ging er minder goed tijdens deze les?

Wat kan de volgende keer beter?

-

-

-

Mijn persoonlijke doel voor de volgende les:

-

Woordenlijst (vul in)

Woordenlijst (vul in)

Aardbeiencakejes

Naam _____

Datum _____

Kun jij alle verborgen woorden vinden in deze woordzoeker?

O	R	D	F	N	E	N	W	K	N	X	E	T	Z	G	L	U	B
T	A	O	W	S	E	X	E	C	T	N	V	D	Y	E	I	E	W
O	X	H	U	U	M	T	N	T	E	X	B	K	R	D	V	O	J
O	K	Z	C	I	M	S	N	R	L	O	G	L	Q	A	S	E	Y
H	I	X	I	K	E	S	E	A	T	E	A	L	M	Z	G	U	N
H	X	Y	H	E	V	O	J	E	W	A	M	A	D	R	L	Q	K
C	X	R	M	R	R	D	R	B	H	N	S	S	G	B	G	M	M
L	E	E	M	K	A	B	I	C	A	J	E	U	W	D	J	R	O
N	C	T	S	B	R	L	S	Q	T	S	F	V	J	V	E	Q	K
S	D	N	E	Z	J	I	R	F	L	E	Z	U	O	K	X	N	S
C	E	J	T	L	I	E	T	S	A	W	F	A	K	D	J	E	P
H	C	H	O	C	O	L	A	D	E	A	E	I	J	S	N	P	A
E	B	E	P	N	E	K	E	R	B	G	R	S	L	C	E	J	T
P	Y	X	P	H	E	W	V	A	X	P	H	N	J	H	G	I	E
P	M	A	F	W	A	S	B	O	R	S	T	E	L	O	N	R	L
E	Q	L	D	V	E	R	W	A	R	M	E	N	U	R	E	G	R
N	A	U	-	B	A	I	N	-	M	A	R	I	E	T	M	E	R
M	R	O	V	N	I	F	F	U	M	Z	O	U	T	H	M	B	J

- VERWARMEN
- SCHEPPEN
- BREKEN
- CHOCOLADE
- SUIKER
- ZOUT
- SCHAAL
- AFWASTEILTJE
- AFWASBORSTEL
- ZEVEN
- ROEREN
- BEGRIJPEN
- BAKMEEL
- AU-BAIN-MARIE
- MUFFINVORM
- SPATEL
- PRIKKER
- SMELTEN
- MENGEN
- BOTER
- ZELFRIJZEND
- GARDE
- KOM
- SCHORT
- OVENWANTEN

Zet de woorden van de woordzoeker in de alfabetische volgorde.

Bijlage 5: Format lesbrief NTz én Praktijk: Techniek

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

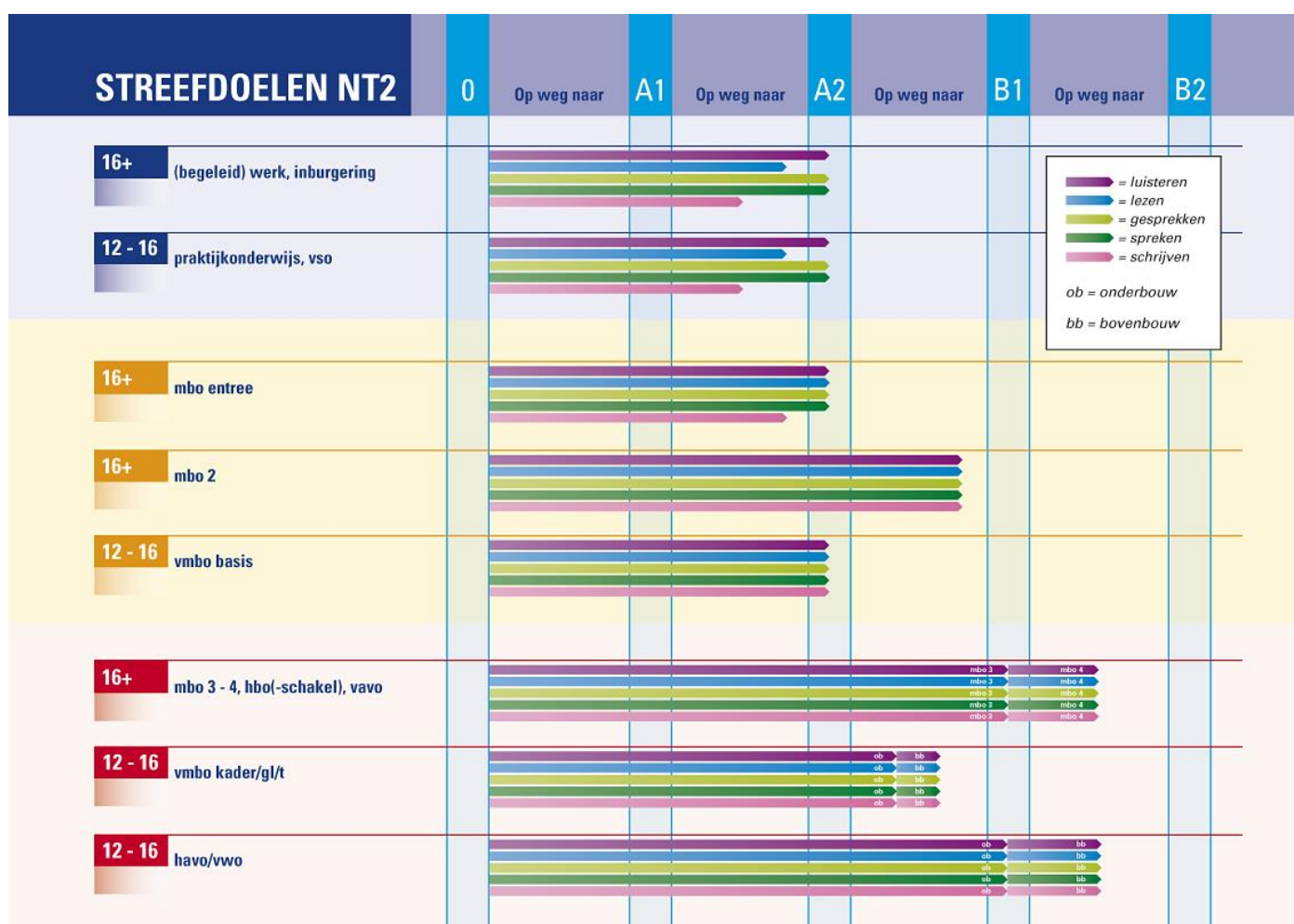

■

■

■

Bijlage 6: Streefdoelen NT2

Bijlage 7: Referentiekader ERK – Meijerink

Over onderstaande vergelijkingen bestaan inmiddels nieuwe inzichten. Deze tabel wordt in het schooljaar 22-23 vervangen.

Vergelijking met de niveaus van het Referentiekader NT2

Het CEF geeft een voor het NT2 -veld nieuwe niveau-indeling van taalvaardigheid. Dat werpt de vraag op hoe de nieuwe niveaus zich verhouden tot de bekende NT2 -niveaus zoals beschreven in het Referentiekader NT2. Een inhoudelijke vergelijking tussen beide niveaubeschrijvingen levert het volgende schema op:

Luisteren	
Raamwerk NT2	Referentie-kader
A1	Niveau 1F
A2	
B1 Staatsexamen NT2 I	Niveau 2F
B2 Staatsexamen NT2 II	Niveau 3F
C1	Niveau 4F
	Niveau 5F

Lezen	
Raamwerk NT2	Referentie-kader
A1	Niveau 1F
A2	
B1 Staatsexamen NT2 I	Niveau 2F
B2 Staatsexamen NT2 II	Niveau 3F
C1	Niveau 4F
	Niveau 5F

Gesprekken	
Raamwerk NT2	Referentie-kader
A1	Niveau 1F
A2	Niveau 2F
B1 Staatsexamen NT2 I	Niveau 3F
B2 Staatsexamen NT2 II	Niveau 4F
C1	Niveau 5F

Spreken	
Raamwerk NT2	Referentie-kader
A1	Niveau 1F
A2	Niveau 2F
B1 Staatsexamen NT2 I	Niveau 3F
B2 Staatsexamen NT2 II	Niveau 4F
C1	Niveau 5F

Schrijven	
Raamwerk NT2	Referentie-kader
A1	Niveau 1F
A2	Niveau 2F
B1 Staatsexamen NT2 I	Niveau 3F
B2 Staatsexamen NT2 II	Niveau 4F
C1	Niveau 5F

Bijlage 8: Inlichtingenformulier ISK-OKR

■

■

Bijlage 9: staatsexamens ISK: algemene informatie en procedures

Deze informatie wordt in het schooljaar 22-23 vervangen.

Wat zijn de staatsexamens?

Programma I en Programma II

De Staatsexamens Nt2 bestaan uit vier onderdelen: Lezen, Luisteren, Spreken en Schrijven.

Er zijn twee niveaus: Programma I en Programma II.

- Programma I is bedoeld voor mensen die willen werken of studeren op mbo-3 of -4 niveau. Het taalniveau van dit programma is B1. Dit niveau is gelijk aan taalniveau B1 van het Europees Referentiekader (ERK) / Common European Framework of Reference (CEFR). De inhoud en taken van het examen zijn gericht op situaties die voorkomen in opleiding, werk en het dagelijks leven op mbo-3 of -4 niveau.
- Programma II is voor mensen die willen werken of studeren aan het hbo of de universiteit. Het taalniveau van dit programma is B2. Dit niveau is gelijk aan taalniveau B2 van het Europees Referentiekader (ERK) / Common European Framework of Reference (CEFR). De inhoud en taken van het examen zijn gericht op situaties die voorkomen in opleiding, werk en het dagelijks leven van hoogopgeleiden.

U hoeft niet eerst Programma I te doen en daarna pas Programma II. Het mag wel, maar dit is niet verplicht. Het is belangrijk dat u het niveau kiest dat bij u past.

Voor wie zijn de Staatsexamens Nt2?

- U wilt een opleiding volgen op het mbo, hbo of universiteit. De opleiding vraagt een Diploma Staatsexamen Nt2 als bewijs van taalvaardigheid.
- U hebt geen officieel diploma van een Nederlandse opleiding, maar u wilt werken op mbo-, hbo-, of universitair niveau.
- U wilt inburgeren op een hoog taalniveau.
- U wilt naturaliseren en een officieel Nt2-examen op een hoog taalniveau doen.

Meer informatie over de Staatsexamens is te vinden op: <https://www.staatsexamensnt2.nl/>

Waarom doen wij Staatsexamens op de ISK?

De Staatsexamens worden gedaan door leerlingen die in potentie op niveau mbo 2 of hoger kunnen instromen. Uiteraard is het rekenniveau en niveau van Engels en andere vakken ook van belang voor de schakeling naar hogere niveaus. Met de Staatsexamens kan worden aangetoond dat het taalniveau van de leerling voldoende is om in te stromen op mbo 2 of hoger.

De volgende richtlijnen worden gehanteerd:

Uitstroomniveau	Staatsexamen (SE)	Rekenen	Engels
Mbo 2	SE programma 1: - Lezen - 1 ander onderdeel naar keuze	2F	A2
Mbo 3	SE programma 1: alle onderdelen	2F-3F: op weg naar 3F	A2-B1
Mbo 4	- SE programma 1: alle onderdelen - SE programma 2: minimaal 2 onderdelen, waarvan lezen van extra waarde is.	3F	B1
Vavo en hoger	SE programma 1: alle onderdelen SE programma 2: alle onderdelen	3F	B1

Uiteraard is het per leerling afhankelijk op welk niveau ze instromen. Het Staatsexamen is een basis, maar geen garantie om op een hoger niveau in te kunnen stromen. Het is altijd aan de vervolgschool om een leerling aan te nemen of af te wijzen. Daarbij kan het voorkomen dat een vervolgschool (mbo) ervoor kiest om een capaciteitentoets af te nemen indien er geen diploma's zijn van een leerling.

Wanneer is een leerling klaar voor het Staatsexamens?

De mentor bepaalt samen met de leerling wanneer hij/zij Staatsexamen kan gaan doen. De procedure voor een Staatsexamenleerling (of Staatsexamenklas) voor de mentor en leerling ziet er als volgt uit:

1. **Inschatting van de mentor:** is het haalbaar voor de leerling om B1 te halen voor één of meerdere onderdelen.
2. **Huidige taalniveau:** is het huidige taalniveau van de leerling rond de B1 (mag er nog net iets onder zitten) en is B1 te behalen binnen een bepaalde periode?
3. **Afnemen proefexamens:** er worden eerst proefexamens afgenomen per onderdeel om te kijken waar iemand staat. Het is handig als je als docent deze proefresultaten bijhoudt. Dan kun je zien hoe een leerling zich ontwikkeld heeft t.o.v. een vorig proefexamen.
4. **Opgeven Staatsexamen:** heeft een leerling de potentie (1), het taalniveau (2) en het proefexamen goed gemaakt (3)? Dan kan een leerling zich opgeven voor het Staatsexamen. Indien een leerling bijna geslaagd is voor het examen (dus ongeveer tussen de 1 en 3 fouten

5. te veel), dan komt een leerling ook in aanmerking voor het Staatsexamen. Als een leerling zich opgeeft, kan hij/zij pas over 1-2 maanden terecht.
- De stappen die daarvoor gevolgd moeten worden, staan hieronder beschreven in het schema:

Stap	Wat?	Inhoud
1	Brief ouders Staatsexamen	De 1 ^e keer dat een leerling zich op wil geven voor Staatsexamen, geeft de mentor een brief mee naar huis. Daarin staat dat we de leerling op willen geven voor het Staatsexamen en voor welke onderdelen dat geldt. Pas als de brief terug is bij de mentor met handtekening van ouders, mag de leerling zich opgeven voor het Staatsexamen. Deze brief wordt alleen de eerste keer gebruikt dat een leerling examen gaat doen. De andere keren is deze stap niet nodig.
2	Opgeven SE in de klas	De leerling geeft zich op in de klas. Hij/ zij heeft wel een ID-bewijs of verblijfsvergunning nodig en het Burgerservicenummer . Aanmelden kan via de website: https://duo.nl/particulier/staatsexamenkandidaat/staatsexamen-nederlands-als-2e-taal/aanmelden-nt2-examen.jsp De leerling volgt de stappen. Zorg ervoor dat bij de locatie voor 'Rotterdam' gekozen wordt. Als alles in ingevuld, krijgt een leerling een aantal data te zien. Dit is altijd 1 of 2 maanden in de toekomst. Voer vóór dat de leerling op 'verzenden' klikt stap 3 uit.
3	Printen/ prt sc	Laat de leerling een print maken van de bevestiging (dus vóóordat er op 'verzenden' wordt geklikt). Het kan ook een prtsc zijn en gemaïld worden. Dan kun je als docent opschrijven in een overzicht wanneer welke leerling examen doet. Klik dan op <u>verzenden</u> . LET OP! Na het verzenden is er al een betalingsverplichting aangegaan.
4	Betalingsverzoek*	De leerlingen ontvangen thuis per brief een betalingsverzoek. Daarop staat hun examennummer, de uiterlijke betaaldatum en het betalingskenmerk. - Laat de leerling de brief meenemen en maak eventueel een kopie. - Noteer het examennummer in je overzicht. - Geef aan dat er vóór de uiterlijke betaaldatum ook betaald moet zijn. - Geef ook aan dat het betalingskenmerk vermeld moet worden. Anders weet DUO niet bij welke examenkandidaat de betaling hoort.
5	Oproepbrief	De examenkandidaat krijgt (indien er op tijd betaald is), een oproepbrief thuis gestuurd. Deze krijgt de leerling tussen de 1-2 weken voor het examen. Deze brief moeten ze meenemen naar het examen samen met hun ID-bewijs. Maak als mentor eventueel een kopie van de oproepbrief en bewaar deze.

*Leerlingen van 18 jaar en ouder zijn zelf verantwoordelijk voor de betaling van het Staatsexamen. Bij leerlingen onder de 18 jaar gaan de ouders deze betalingsverplichting aan.

1. **Examentraining:** wanneer een leerling zich heeft opgegeven voor het examen, kan de leerling gericht examens gaan oefenen (voor een onderdeel/ onderdelen)
2. **Het examen **:** de leerling mag een eigen woordenboek meenemen naar het Staatsexamen. De examenkandidaat moet minimaal een half uur van tevoren aanwezig zijn. De leerling MOET een geldig ID-bewijs én de oproepbrief meenemen. Anders kan er geen examen worden gedaan.
3. **Uitslag staatsexamen:** het duurt 5 weken voordat de uitslag bekend is. De uitslag is op te vragen via: <https://duo.nl/particulier/staatsexamenkandidaat/staatsexamen-nederlands-als-2e-taal/uitslag-nt2.jsp>. Je hebt hiervoor wel het examennummer nodig van de leerling. Schrijf de uitslagen van de staatsexamens ook op en noteer ze in een overzicht.

** Wanneer leerlingen voor het eerst examen doet, proberen de mentoren deze leerlingen zich zoveel mogelijk op dezelfde datum aan te melden. Ook proberen wij één docent met deze groep mee te laten als extra begeleiding.

Opgave en dagen Staatsexamen

Een leerling geeft zich zo'n 1-2 maanden van tevoren op. Dan is er voldoende tijd om nog te trainen in de klas of thuis.

De Staatsexamens worden op bepaalde weekdays afgenomen.

Programma I:

- Maandag: spreken en schrijven
- Dinsdag: lezen en luisteren

Programma II:

- Woensdag: spreken en schrijven
- Donderdag: lezen en luisteren

Op vrijdag vinden er geen Staatsexamens plaats.

Kosten en betaling Staatsexamen

- Indien de examenkandidaat de leeftijd heeft van 18+, is de leerling zelf verantwoordelijk is voor de financiële verplichting die vastzit aan de Staatsexamens.
- Indien de leerling jonger dan 18 jaar is, zijn de ouders of leerling verantwoordelijk voor de financiële verplichting die vastzit aan de Staatsexamens.

Bij terugtrekken of niet opdagen op het examen, blijft de financiële verplichting bestaan.

De kosten van het Staatsexamen bedragen €45,- per onderdeel. Een leerling die bijvoorbeeld alle onderdelen (lezen, schrijven, spreken, luisteren) van programma I doet, moet dus rekening houden met een bedrag van minimaal €180,-. Leerlingen die programma I en II volgen, moeten een bedrag van minimaal €360,- betalen. Indien de leerling een examen opnieuw moet doen, dient er wederom €45,- per onderdeel betaald te worden.

Bijlage 10: afspraken MBO Rijnland

Deze informatie wordt in het schooljaar 22-23 vervangen.

Werk (SW)	Schakel Entree	Entree	MBO 2 (GIT)
• Drempelloos • 16 jaar op 1 augustus schooljaar • Geen VO diploma • (Nog) niet schoolbaar	• Drempelloos • 16 jaar op 1 augustus schooljaar • Geen VO diploma • Nog (net) niet toe aan Entree • Leerbaar • Begeleidbaar	• Drempelloos • 16 jaar op 1 augustus schooljaar • Geen Vo diploma • Richtlijn Nederlands A2	• 16 jaar op 1 augustus schooljaar • VO diploma of: • Staatsexamen 1 lezen + 1 ander onderdeel • MCT - m en positief advies na intake
MBO 3	MBO 4	VAVO	
• 16 jaar op 1 augustus schooljaar • VO diploma of: • Staatsexamen 1 alle onderdelen afgerond of Overgangsbewijs van HAVO 3-4 • MCT - m en positief advies na intake	• 16 jaar op 1 augustus schooljaar • VO diploma of: • Staatsexamen 1 alle onderdelen afgerond + Staatsexamen 2 - 2 onderdelen of Overgangsbewijs van HAVO 3-4 (schrijven en lezen) • MCT - m en positief advies na intake	• 17 jaar op 1 augustus schooljaar • Nederlands op 2F • Onder de 18 jaar - met akkoord van gemeente	

Bijlage 11: Formulier Ontwikkelperspectief

■

■

■

■